

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Nederlandse Melkveehouders Vakbond
t.a.v. de heer H. Wiegersma, Voorzitter
Krachtighuizerweg 28
3881 PD PUTTEN

Datum - 08 JAN. 2020 -
Betreft Aanpak stikstof

Geachte heer Wiegersma, beste Harm,

Uw brief van 17 september 2019 hebben wij in goede orde ontvangen. Excuses dat ik nog niet eerder op de vragen in uw brief heb gereageerd.

In uw brief deelt u uw zorgen over het stikstofbeleid. De uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 heeft tot onrust geleid onder Nederlandse melkveehouders. Voor uw leden is op dat moment onzekerheid ontstaan over huidige vergunningen en het lange termijn perspectief. Op uw sector, waarbij bedrijven van generatie op generatie worden overgegeven, heeft dit begrijpelijkerwijs een grote impact.

De uitspraak van de Raad van State maakt duidelijk dat de natuur onder druk staat en dat er vanuit de verantwoordelijkheid voor de bescherming van onze natuur en biodiversiteit een opgave ligt voor vermindering van de stikstofuitstoot. De afgelopen decennia is de bedrijvigheid in Nederland sterk toegenomen. Het adviescollege onder leiding van Johan Remkes heeft op 25 september 2019 een advies gegeven over de stikstofproblematiek: de uitstoot van stikstof moet verder omlaag. Omdat een groot deel van de stikstofuitstoot uit de landbouw komt, heeft dit consequenties voor die sector en daarmee ook voor melkveehouders.

In de afgelopen periode is veel in gang gezet en het kabinet is hier hard mee aan de slag. Kern van de aanpak is om met volle inzet samen met provincies en andere overheden te werken aan herstel en versterking van de natuur en het terugdringen van de uitstoot van stikstof.

De Nederlandse Melkveehouders Vakbond heeft zich met andere boerenorganisaties verenigd in Het Landbouw Collectief. Het Kabinet heeft constructief overlegd met Het Landbouw Collectief en hierbij zijn afspraken gemaakt over te nemen maatregelen en de aanpak daarvan. Het Kabinet zal ook in de komende periode intensief met Het Landbouw Collectief overleggen over de uitvoering van een solide en structurele stikstofaanpak.

Directoraat-generaal Agro

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/Inv

Behandeld door

H. Verheijde

h.verheijde@minlnv.nl

Ons kenmerk

DGA / 19294254

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Hierna reageer ik op de vragen uit uw brief:

Stikstofeffect van verplaatste en gestopte bedrijven rond natuurgebieden

U heeft aangegeven dat u graag verneemt hoeveel bedrijven er verplaatst zijn ten behoeve van natuurgebieden en welke bedrijven gestopt zijn rond natuurgebieden. Bovendien wilt u weten welk effect op stikstofemissie en -depositie dat heeft gehad op de natuurgebieden. In uw brief vraagt u zich tevens af of er nog bedrijven zijn die verplaatst moeten worden rond natuurgebieden. En zo ja, om hoeveel bedrijven het dan gaat en wat het te verwachten stikstofeffect is.

De Rijksoverheid heeft geen actief beleid gevoerd om bedrijven te verplaatsen of te laten stoppen rond natuurgebieden om te zorgen voor een vermindering van de stikstofdepositie op die gebieden. Er is wel grond van boeren aangekocht om de Ecologische Hoofdstructuur (het huidige Natuurnetwerk Nederland) te realiseren. Dat is gedaan met het oog op ruimtelijke samenhang van het ecologisch netwerk. Het is mogelijk dat er hierdoor een vermindering van de stikstofdepositie is opgetreden. Het aantal bedrijven dat hiermee gemoeid is en het mogelijke effect op de stikstofemissie en -depositie is niet bijgehouden. Het Kabinet wil boeren gaan ondersteunen die willen investeren, verplaatsen of stoppen. Over dit pakket zal in januari overleg plaatsvinden met het Landbouw Collectief.

Uitgegeven en ingeleverde ammoniakemissie

U geeft aan dat er tijdens het PAS vergunningen zijn verleend en meldingen zijn gedaan waarbij ammoniakemissie is afgegeven. U zou in dat kader graag de cijfers ontvangen: hoeveel ammoniakemissie is er uitgegeven in de PAS periode? En hoeveel ammoniakemissie is daarvan nog niet benut? Daarnaast vraagt u zich af hoeveel ammoniakemissie er door de stoppende bedrijven is ingeleverd en toegevoegd aan het Aerius-rekensysteem?

Onder het PAS is volgens cijfers van het RIVM in de landbouw in totaal voor 5,23 kton ammoniakemissie vergunningen toegekend. Het is niet bekend hoeveel van de ammoniakemissie in deze vergunningen niet is benut. Met betrekking tot uw vraag over de hoeveelheid ammoniakemissie van stoppende bedrijven die is toegevoegd aan Aerius, wil ik u meegeven dat het Aerius-rekensysteem een model is om depositie van een activiteit te berekenen. Het functioneert niet als een registratiesysteem. Het exacte aantal stoppende bedrijven zijn om deze reden niet bijgehouden in het Aerius-rekensysteem. Er is wel een inschatting gemaakt van de stoppende bedrijven (verdeeld over het land uitgedrukt in kton), dit is 3,1 kton geweest. Daar is de helft van beschikbaar gesteld als ontwikkelingsruimte.

Reductie door stalmaatregelen

In uw brief constateert u dat veel melkveebedrijven de afgelopen jaren nieuwe stallen hebben gebouwd waarbij maatregelen genomen zijn om de ammoniakemissie te reduceren. U vraagt zich af hoeveel reductie de stalmaatregelen precies hebben opgeleverd?

Jaarlijks worden emissiecijfers gepubliceerd in het WUR rapport "Emissies naar de lucht uit de landbouw". Uit de rapportage blijkt inderdaad dat het percentage

emissiearme melkveestallen is toegenomen van 18,6% in 2015 naar 21,1% in 2017. Het is niet mogelijk om een conclusie te trekken over de daadwerkelijke totale effectiviteit van de stalmaatregelen omdat de reductie van ammoniakemissie onder meer afhankelijk is van het management.

Ik heb er kennis van genomen dat u zich tot de Nationale ombudsman heeft gewend over beantwoording van uw brief. De Nationale ombudsman zal ik op de hoogte stellen dat deze is beantwoord. Zoals aangegeven zullen we in de komende periode intensief met Het Landbouw Collectief overleggen over de uitvoering van een solide en structurele stikstofaanpak.

Met vriendelijke groet,

drs. M. Sonnema
Directeur-generaal Agro